

Əlavə ədəbiyyat:

- 9.Əliyeva S.Y. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların şəxsiyyətinin formalaşmasında valideyn-uşaq münasibətlərinin rolu. psixol.elm.nam...dis. Bakı 2003
- 10.Baxışova Ş.A. Uşaq bağçalarında gəzintilərin təşkili. Bakı, 2011
11. Rüstəмова N., Mursaqulova R., Məktəbəqədər pedaqogika, Bakı 2012
- 12.Məmmədova P.Ə. «Uşağın məktəb təliminə hazırlığının psixoloji xüsusiyyətləri». Bakı 2003
- 13.Y.Ş.Kərimov. Uşağın məktəbə hazırlanmasının ümumpedaqoji məsələləri. «Altı yaşlı uşaqların məktəbə hazırlanması» kitabı, «Maarif» nəşriyyatı, B., 1980

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Məktəbəqədər pedaqogika fənninin tədrisi vacidir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil sisteminin müasir tələblər səviyyəsində qurulması, məktəbəqədər yaşlı uşaqların intellektual, fiziki və psixoloji inkişafı üçün lazımi şəraitin yaradılması, onların şəxsiyyətinin formalaşması və məktəbə hazırlanması işinin qabaqcıl beynəlxalq standartlara uyğun təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən 12 aprel 2007- ci il № 2089 sərəncamla "Məktəbəqədər təhsilin yeniləşdirilməsi Proqramı (2007-2010-cu illər)təsdiq edildi. Proqramın əsas məqsədi ölkədə bütün əhali təbəqələri üçün əlçatan və müasir tələblər səviyyəsində qurulmuş məktəbəqədər təhsil xidmətlərinin göstərilməsini təmin edə biləcək maddi- texniki, təşkilati- hüquqi, iqtisadi və tədris- metodiki şərait yaratmaq və bu zəmində məktəbəqədər təhsil sisteminin yüksək sosial- iqtisadi səmərəliliyinə nail olmaqdır. Fənnin tədrisində erkən yaş dövründən başlayaraq uşaqların əqli, fiziki və yaradıcı potensialının, mədəni səviyyəsinin inkişafının, psixoloji dayanıqlığının və sağlamlığının, mühafizəsinin, ətraf aləmə həssas (şüurlu) münasibətinin və şəxsiyyətinin formalaşdırılması yolları, məktəbəqədər yaşlı uşaqların zəruri həyati bacarıqlara yiyələnmə vasitələrini və məktəb təhsilinə hazırlığının əsaslarını izah edilir, uşaqların tərbiyəsinin milli-mənəvi və bəşəri dəyərlər ruhunda, milli dövlətçilik və azərbaycançılıq məfkurəsi əsasında formalaşdırılması təmin edilir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və ya laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə, bir qayda olaraq fənn üzrə proqram materialını əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakı kimidir:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu açə bilir.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.

- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırmağı bacarmır.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə, tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

VII. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim-mövzu planı: 30 saat müəhazirə , 15 saat seminar

N	Keçilən müəhazirə mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
I kollokvium mövzuları			
1.	Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlar Plan: 1.Azərbaycanda Təhsil sisteminin quruluşu, təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri. 2. Məktəbəhazırlığın mahiyyəti və məzmunu, məqsəd və vəzifələri Mənbə: 1,2,3,4,5,6	2	
2.	Məktəbəhazırlıq qruplarında inkişaf sahələrinin kurikulumda inikas Plan: 1.Məktəbəqədər kurikulumda əsas anlayışların şərh, uşaq bağçasında məktəbəhazırlıq işində təlimin prinsipləri 2.Məktəb təliminə hazırlıqda təlim strategiyaları 3.Təlimin planlaşdırılması 4.Uşaqların bilik, bacarıq və vərdişlərinin səviyyəsinin dəyərləndirilməsi 5.Məktəb təliminə hazırlıqda istifadə olunan məşğələlər Mənbə: 1,2,10,11,12,13	2	

3	<p>Uşaqların məktəb təliminə psixoloji hazırlığı. Plan: 1.5-6 yaşlı uşaqların psixoloji xüsusiyyətləri 2.Məktəbhazırlıq dövründə uşaqların psixi inkişafı 3.Uşaqların inkişafı üzrə fəaliyyətlər və təlimin məzmunu. 4.Hiss və emosiyalardan məntiqi mühakiməyə keçid 5.Uşaqların məktəbə psixoloji hazırlığı Mənbə: 6,7,8,9,10,11,12,13</p>	2	
4.	<p>Uşaqların məktəb təliminə fiziki hazırlığı Plan: 1.Məktəbəqədər yaşlı uşaqların fiziki tərbiyəsi 2.Fiziki tərbiyənin vəzifələri 3.Fiziki tərbiyənin nəzəri əsasları və xüsusiyyətləri 4.Uşağın fiziki inkişafı üçün gigiyenik şəraitin yaradılması 5.Uşaqların məktəb təliminə fiziki hazırlığında gün rejimi və onun prinsipləri 6.Fiziki tərbiyədə oyunların rolu Mənbə: 1,2,6,7,8,9,10</p>	2	
5.	<p>Məktəb təliminə əqli hazırlığın xüsusiyyətləri Plan: 1.Uşaqların əqli tərbiyəsinin elmi əsasları.2.Əqli tərbiyənin məzmun və üsulları. 3.Əqli tərbiyənin psixoloji və fizioloji əsasları. 4.Sensor tərbiyə 5.Uşaqların əqli inkişafında gəzinti və ekuskursiyaların əhəmiyyətli təsiri Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7,12,13</p>	2	
6.	<p>Məktəb təliminə hazırlıq dövründə uşaqların mədəni-estetik və yaradıcı inkişafı Plan: 1.Eстетik tərbiyənin məzmunu 2.Uşaqlarda estetik hislərin tərbiyəsi. 3.Uşaqların bədii qabiliyyətlərini inkişaf etdirilməsi 4.Müstəqil yaradıcılıq(təsviri,musiqi və konstruktiv fəaliyyət rolların ifası) qabiliyyətləri Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13</p>	2	
7.	<p>Məktəb təliminə hazırlıq dövründə savad təlimi Plan: 1..Savad təlimi anlayışı 2.Savad təliminin məqsəd və vəzifələri 3.Oxu texnikasının mənimsənilməsi. 4.Yazı texnikasına hazırlıq.5.Savad təlimi dövründə nitq və təfəkkürün inkişafı 6.Əlifba təliminə hazırlıq dövrü Mənbə: 1,4,5,7,8,9,10,11,12,13</p>	2	
II kollokvium mövzuları			
8.	<p>Məktəb təliminə hazırlıqda nitq inkişafı Plan: 1.Məktəb təliminə hazırlıqda nitq inkişafının psixoloji xüsusiyyətləri 2. 5-6 yaşlı uşaqlarda nitqin inkişaf xüsusiyyətləri . 3.Məktəb təliminə hazırlıqda "nitq davranışı" və "nitq etiketi" 4. Uşaqlara dioloji nitqin öyrədilməsi Mənbə: 1,2,6,7,8,9,10,11,12,13</p>	2	
9.	<p>Məktəb təliminə hazırlıqda sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşması Plan: 1.Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması proqramının ümumi xarakteristikası. 2.Məktəbhazırlıq qrupu və I sinif riyaziyyat proqramları arasında varisliyin təmin edilməsi. 3.Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması metodikasının əsas vəzifələri.4.Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması metodikası fənninin başqa elmlərlə əlaqəsi. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13</p>	2	
10	<p>Məktəb təliminə hazırlıqda ətraf aləmlə tanışlıq Plan: 1.Uşaqların ətraf aləmlə tanışlıq işinin məktəb təliminə hazırlığında əhəmiyyəti 2.Uşaqlarda təbiət haqqında təsəvvürlərin formalaşdırılması</p>	2	

	3.Gəzinti və ekskursiya.Mənbə: 1,2,3,4,5,10,11,12,13		
11	Məktəb təliminə hazırlıq dövründə ekoloji mədəniyyətin formalaşdırılması Plan:1.Ekoloji bilik və bacarıqların tərbiyəsi 2.Ekoloji tərbiyənin vəzifələri və prinsipləri. 3.Təbiətlə tanışlıqda diafilm və kinofilmlərin rolu Mənbə: 1,2,3,4,5,10,11,12,13	2	
12	Məktəb təliminə hazırlıq dövründə uşaqların əxlaq tərbiyəsi Plan: 1.Əxlaq tərbiyəsinin məzmunu 2.Əxlaq tərbiyəsinin metodları 3.Uşaqların əxlaqi inkişafında hissələrin rolu. 4. Əxlaq tərbiyəsinin psixoloji-pedaqoji əsasları Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7, 13	2	
13	Məktəb təliminə hazırlıqda əmək tərbiyəsi Plan: 1.Əmək tərbiyəsinin məqsəd və vəzifələri. 2.Əməyin planlaşdırılması. 3. Məktəbə hazırlıq qruplarında uşaq əməyinin növləri: özünəxidmət, təsərrüfat-məişət əməyi, təbiətdə əmək və əl əməyi. 4.Hazırlıq qruplarında əməyin təşkil formaları: tapşırıqlar, növbətçilik, kollektiv əmək. Mənbə: 1,2,9,10,11,12,13	2	
14	Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında kollektivin rolu Plan: 1.Kollektivçilik tərbiyəsinin əhəmiyyəti 2.Kollektiv qarşısında borc və məsuliyyət hissi. 3. Uşaqlarda kollektivçilik hissələrinin inkişaf etdirilməsində tərbiyəçinin rolu 4.Kollektivə adaptasiyada empatiyanın rolu Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13	2	
15	Uşaq bağçası ilə ailə, məktəb əməkdaşlığının məzmunu və əsas formaları Plan: 1.Uşaqların tərbiyəsində ailənin rolu. 2.Məktəb təliminə adaptasiya prosesində ailənin rolu 3.Məktəbəqədər müəssisələrin valideynlərlə iş formaları. 4.Ailə və uşaq bağçası qarşısında duran məqsəd və vəzifələr. Mənbə: 1,2,3,4,5,6,7,8,11,12,13	2	

N	Keçilən seminar mövzularının məzmunu	Saat	Tarix
1.	Azərbaycanda məktəbəqədər təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlar.Məktəbəhazırlıq qruplarında inkişaf sahələrinin kurikulumda inikas	2	
2.	Uşaqların məktəb təliminə fiziki və psixoloji hazırlığı	2	
3.	Məktəb təliminə əqli hazırlığın xüsusiyyətləri.Məktəb təliminə hazırlıq dövründə uşaqların mədəni-estetik və yaradıcı inkişafı	2	
4.	Məktəb təliminə hazırlıq dövründə nitq inkişafı və uşaqların savad təlimi üzrə hazırlanması	2	
5.	Məktəb təliminə hazırlıqda sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşması	2	
6.	Məktəb təliminə hazırlıqda ətraf aləmlə tanışlıq.Uşaqlarda ekoloji mədəniyyətin formalaşdırılması	2	
7.	Məktəb təliminə hazırlıq dövründə uşaqların əxlaq və əmək tərbiyəsi	2	
8.	Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında kollektivin rolu. Uşaq bağçası ilə ailə, məktəb əməkdaşlığının məzmunu və əsas formaları	1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır: Pedaqogikanın həm nəzəri, həm də tətbiqi elm olduğunu, uşaq bağçasında təlimin ümumi didaktik prinsiplərini, məktəbəqədər təhsilin əhəmiyyət və rolunu, məktəbəqədər təhsil proqramının (kurikulumunun) məqsəd və vəzifələrini, məktəbəqədər təhsil kurikulumunun prinsiplərini, məktəbəqədər təhsil müəssisələrində təlim prosesi və onun təşkili prinsiplərini.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- Təqdimatın hazırlanması
- Müzakirə metodları: diskussiya, debat, müzakirə
- Tapşırıqlar, müstəqil iş
- Layihələr
- Multimedia vasitələri

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- FTN 1. Pedaqogikanın həm nəzəri, həm də tətbiqi elm olduğunu bilməlidir,
FTN 2. Uşaq bağçasında təlimin ümumi didaktik prinsiplərini, məktəbəqədər təhsilin əhəmiyyət və rolunu öyrənməlidir
FTN 3. Məktəbəqədər təhsil proqramının (kurikulumunun) məqsəd və vəzifələrini bilməlidir,
FTN 4. Məktəbəqədər təhsil kurikulumunun prinsiplərini, məktəbəqədər təhsil müəssisələrində təlim prosesi və onun təşkili prinsiplərini bilməlidir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Fənn üzrə kollokvium sualları

I KOLLOKVİUM SUALLARI :

1. Məktəbəhazırlığın mahiyyəti, məzmunu, məqsəd və vəzifələri
2. Uşaq bağçasında məktəbəhazırlıq işində təlimin prinsipləri
3. Təlimin planlaşdırılması
4. Uşaqların bilik, bacarıq və vərdişlərinin səviyyəsinin dəyərləndirilməsi
5. Məktəb təliminə hazırlıqda istifadə olunan məşğələlər
6. 5-6 yaşlı uşaqların psixoloji xüsusiyyətləri
7. Məktəbəhazırlıq dövründə uşaqların psixi inkişafı
8. Uşaqların məktəbə psixoloji hazırlığı
9. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların fiziki tərbiyəsinin vəzifələri
10. Uşağın fiziki inkişafı üçün gigiyenik şəraitin yaradılması

II KOLLOKVİUM SUALLARI :

1. Məktəb təliminə hazırlıqda nitq inkişafının psixoloji xüsusiyyətləri
2. Məktəb təliminə hazırlıqda "nitq davranışı" və "nitq etiketi"
3. Uşaqlara dioloji nitqin öyrədilməsi
4. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması proqramının ümumi xarakteristikası.
5. Məktəbəhazırlıq qrupu və I sinif riyaziyyat proqramları arasında varisliyin təmin edilməsi.
6. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması metodikasının əsas vəzifələri.
7. Uşaqların ətraf aləmlə tanışlıq işinin məktəb təliminə hazırlığında əhəmiyyəti
8. Uşaqlarda təbiət haqqında təsəvvürlərin formalaşdırılması
9. Gəzinti və ekskursiyaların əhəmiyyəti.

10. Ekoloji tərbiyənin vəzifələri və prinsipləri.

XVI. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Azərbaycanda Təhsil sisteminin quruluşu, təhsil sahəsində dövlət siyasətinin əsas prinsipləri.
2. Məktəbhazırlığın mahiyyəti, məzmunu, məqsəd və vəzifələri
3. Uşaq bağçasında məktəbhazırlıq işində təlimin prinsipləri
4. Məktəb təliminə hazırlıqda təlim strategiyaları
5. Təlimin planlaşdırılması
6. Uşaqların bilik, bacarıq və vərdişlərinin səviyyəsinin dəyərləndirilməsi
7. Məktəb təliminə hazırlıqda istifadə olunan məşğələlər
8. 5-6 yaşlı uşaqların psixoloji xüsusiyyətləri
9. Məktəbhazırlıq dövründə uşaqların psixi inkişafı
10. Hiss və emosiyalardan məntiqi mühakiməyə keçid
11. Uşaqların məktəbə psixoloji hazırlığı
12. Məktəbəqədər yaşlı uşaqların fiziki tərbiyəsinin vəzifələri
13. Fiziki tərbiyənin nəzəri əsasları və xüsusiyyətləri
14. Uşağın fiziki inkişafı üçün gigiyenik şəraitin yaradılması
15. Uşaqların məktəb təliminə fiziki hazırlığında gün rejimi və onun prinsipləri
16. Fiziki tərbiyədə oyunların rolu
17. Uşaqların əqli tərbiyəsinin elmi əsasları.
18. Əqli tərbiyənin məzmun və üsulları.
19. Əqli tərbiyənin psixoloji və fizioloji əsasları.
20. Sensor tərbiyə
21. Uşaqların əqli inkişafında gəzinti və ekskursiyaların əhəmiyyəti
22. Estetik tərbiyənin məzmunu
23. Uşaqlarda estetik hisslərin tərbiyəsi.
24. Uşaqların bədii qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi
25. Müstəqil yaradıcılıq (təsviri, musiqi və konstruktiv fəaliyyət rolların ifası) qabiliyyətləri
26. Savad təlimi anlayışı
27. Savad təliminin məqsəd və vəzifələri
28. Oxu texnikasının mənimsənilməsi.
29. Yazı texnikasına hazırlıq.
30. Savad təlimi dövründə nitq və təfəkkürün inkişafı
31. Əlifba təliminə hazırlıq dövrü
32. Məktəb təliminə hazırlıqda nitq inkişafının psixoloji xüsusiyyətləri
33. Məktəb təliminə hazırlıqda "nitq davranışı" və "nitq etiketi"
34. Uşaqlara dioloji nitqin öyrədilməsi
35. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması proqramının ümumi xarakteristikası.
36. Məktəbhazırlıq qrupu və I sinif riyaziyyat proqramları arasında varisliyin təmin edilməsi.
37. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması metodikasının əsas vəzifələri.
38. Uşaqların ətraf aləmlə tanışlıq işinin məktəb təliminə hazırlığında əhəmiyyəti
39. Uşaqlarda təbiət haqqında təsəvvürlərin formalaşdırılması
40. Gəzinti və ekskursiyaların əhəmiyyəti.
41. Ekoloji bilik və bacarıqların tərbiyəsi

42. Ekoloji tərbiyənin vəzifələri və prinsipləri.
43. Əxlaq tərbiyəsinin məzmun və metodları
44. Uşaqların əxlaqi inkişafında hissələrin rolu.
45. Əxlaq tərbiyəsinin psixoloji-pedaqoji əsasları
46. Əmək tərbiyəsinin məqsəd və vəzifələri.
47. Əməyin planlaşdırılması.
48. Məktəbə hazırlıq qruplarında uşaq əməyinin növləri
49. Hazırlıq qruplarında əməyin təşkili formaları
50. Kollektivçilik tərbiyəsinin əhəmiyyəti
51. Uşaqlarda kollektivçilik hissələrinin inkişaf etdirilməsində tərbiyəçinin rolu
52. Uşaqların tərbiyəsində ailənin rolu.
53. Məktəb təliminə adaptasiya prosesində ailənin rolu
54. Məktəbəqədər müəssisələrin valideynlərlə iş formaları.
55. Ailə və uşaq bağçası qarşısında duran məqsəd və vəzifələr.

"Məktəb təliminə hazırlığın əsasları" fənninin sillabusu 6001013- "Məktəbəqədər təhsil" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və "Məktəb təliminə hazırlığın əsasları" fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus İbtidai təhsil və məktəbəqədər təlim kafedrasının 12 fevral 2026-cı il tarixli iclasında (protokol № 10) təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:
Mühazirə müəllimi:
Seminar müəllimi:

dos. A.B.Əliyev
prof.Ş.A.Baxışova
b/m Z.Ş.Nağıyeva